

СТАНОВИЩЕ

на проф. д-р Даниела Кирилова Пиларска, Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, БАН

Относно: кандидатурата на доц. д-р Ясен Желязков Мутафчиев за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор” в Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, БАН

В обявения конкурс по научната специалност „Паразитология и хелминтология“, професионално направление 4.3. „Биологически науки“, за нуждите на изследователска група „Таксономия, еволюция и екология на хелминтите“, в секция „Биоразнообразие и екология на паразитите“, отдел „Животинско разнообразие и ресурси“, публикуван в Държавен вестник бр. 45 от 03.06.2025 г. участва единствен кандидат - доц. д-р Ясен Желязков Мутафчиев – изследовател в същото звено. Документите на кандидата, представени за участие в конкурса са прецизно подготвени и отговарят на изискванията на ЗРАСБ и Правилника за неговото прилагане, както и с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в БАН и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИБЕИ - БАН.

Доц. Мутафчиев е представил общо 55 научни публикации и 1 глава от книга, издадена в чужбина. Три публикации са свързани с придобиване на научната и образователна степен „доктор”, 29 с „доцент”, а 22 публикации са след последното хабилитиране и във връзка с настоящия конкурс. Всичките 22 труда след последното хабилитиране са публикувани в научни издания с импакт фактор. Много добро впечатление правят деветте публикации в престижни списания с квартил Q1.

Доц. Мутафчиев е представил справка-самооценка за постигнатите наукометрични показатели според ЗРАСРБ и Правилника за академичното израстване на ИБЕИ, БАН, която недвусмислено доказва, че минималните изисквания за заемане длъжността „професор“ съгласно Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на ИБЕИ са не само изпълнени, но и превишени в групите В, Г, Д и Е. Те са разпределени както следва: в група А – 50 т., в група В – 150 т., в група Г – 271 т., в група Д – 678 т. и в група Е - 169 т.

Областите на научен интерес на кандидата са свързани с изучаване на разнообразието на зоопаразитните нематоди от разред *Spirurida* и други близкородствени разреди (*Ascaridida*, *Camallanida*, *Strongylida*) по земноводни, влечуги, птици и бозайници с помощта на морфологични и молекулярни методи.

Научните приноси и постижения на доц. Мутафчиев могат да бъдат обобщени накратко в следното:

Приноси към таксономията, систематиката, филогенията и жизнените цикли на сем. *Acuariidae* (*Spirurida*)

- Описани са 3 нови рода, паразитиращи в различни видове птици, 10 нови вида и са предложени 10 нови комбинации, изготвена е филогенетична хипотеза за семейството и е анализирано разпределението на морфологичните белези, гостоприемниковите спектри в различните еволюционни линии на семейството;

Приноси към таксономията и систематика на сем. Spirocercidae, сем. Physalopteridae и сем. Aprocidae (Spirurida)

- Описани са три нови вида паразитни нематоди от сем. Spirocercidae, паразитиращи в хищници от семейства Felidae и Hyaenidae;
- Преописан е вид нематод от сем. Physalopteridae и са предложени 6 нови комбинации в рамките на семейството;
- Описан е нов вид нематод от сем. Aprocidae, паразитиращ във фламулираната сова, като освен направеното морфологично описание е проведен и филогенетичен анализ на вида;

Приноси върху морфологията, таксономията и систематика на сем. Heterocheilidae, сем. Kiwinematidae и сем. Heterakidae (Ascaridida) и сем. Micropleuridae (Camallanida)

- Описани са един нов род и пет вида нематоди и е направено преописание на един представител на сем. Heterocheilidae на базата на сканираща електронна микроскопия;

Приноси върху биологията и филогенията на нематоди от семейство Onchocercidae (Spirurida)

- В резултат на осъществени паразитологични изследвания са получени оригинални данни за биологията на три вида филариятни нематоди, паразитиращи в кучета, сърни и коне;
- Изяснени са филогенетичните взаимоотношения в семейството и е доказан монофилетичният му произход;

Приноси, върху хелминтофауната на риби

- В резултат на изследванията на 4 вида риби от Атанасовското езеро са установени 15 вида хелминти (трематоди, моногенеи, цестоди и нематоди) и са представени данни за срещаемостта им в техните гостоприемници.

Несъмнен принос са и представените от доц. Мутафчиев таксономични актове за 3 нови рода, 19 нови вида и 23 нови комбинации, включени в неговите публикации.

Научните публикации на доц. Мутафчиев са получили международно признание. Общият брой цитирания в списания с импакт фактор и импакт ранг е 589, като голям брой от тях (339) са след заемане на академичната длъжност доцент. Това е безспорно доказателство за актуалността и значимостта на научната дейност на кандидата.

През периода 2008 – 2025 г. кандидатът е участвал в 10 национални и международни проекта, като е бил ръководител на 1 от тях. Всичко това демонстрира неговата активна експертна дейност и умението му да работи успешно в екип с други изследователи.

Доц. Мутафчиев е бил научен ръководител на един редовен докторант, успешно защитил през 2021 г., както и на един дипломант, защитил магистърска теза през 2017 г. в катедра „Зоология и Антропология“ на Биологически факултет, СУ „Св. Кл. Охридски“.

Познавам доц. Ясен Мутафчиев от 2010 г. Смятам, че той е изграден учен със задълбочени познания и висока квалификация в областта на паразитологията и хелминтологията, работоспособност, енергичност и ерудиция, които са допринесли за постигнатите от него резултати и приноси.

Заклучение: Кандидатът на обявения конкурс доц. д-р Ясен Мутафчиев е утвърден учен с изявени научно-изследователски качества, ясно очертан научен профил и международно признание, който не само покрива, но и надхвърля изискванията на ЗРАСРБ и критериите на ИБЕИ, БАН за заемане на академичната длъжност „Професор“. Всичко това ми дава основание да гласувам убедено „ЗА“ неговата кандидатура и да предложа на уважаемото Научно жури и членовете на Научния съвет на ИБЕИ, БАН да изберат единодушно доц. Ясен Мутафчиев на академичната длъжност „професор“ по научната специалност „Паразитология и хелминтология“.

11.09. 2025 г.

Подпис:

/проф. д-р Даниела Пиларска/